

Inspiratiesheet: Bereiken van potentiële laaggeletterden

Deze informatiesheet is een bundeling van mogelijke wijzen om potentiële laaggeletterden te bereiken en te werven voor leertrajecten. Hieronder inspiratietips met voorbeelden uit de praktijk.

A. Samenwerking met toeleiders

Onderzoek onder afdelingen Volwasseneneducatie van de Brabantse ROC's in samenwerking met Stichting Lezen & Schrijven laat zien, dat samenwerking met toeleiders ervoor kan zorgen, dat volwassen laaggeletterden worden bereikt. Hieronder volgen 6 voorbeelden.

Deze tekst is integraal overgenomen uit: De Greef, M. & Poppelaars, M. (2017). Educatietrajecten als maatschappelijke oplossing voor kwetsbare inwoners van Noord-Brabant. 's-Hertogenbosch: Artéducatie.

1. Participatie door (werk)integratie (Kellebeek College van ROC West-Brabant)

De gemeente Breda, de Atea-groep, Talitha Arise en het Kellebeek College bieden gezamenlijk taallessen en workshops aan gericht op participatie voor niet-westerse allochtonen die al langer in Nederland verblijven. Het is een fulltime programma en het is verplicht (dagelijks moet worden getekend voor aanwezigheid), waarbij naast de taallessen, deelnemers creatieve workshops en extra coaching krijgen om toegeleid te worden naar activiteiten en vrijwilligerswerk.

2. Route 4 (Koning Willem I College)

Jongeren van 17 jaar en ouder, die veelvuldig uitvallen bij het ISK (Internationale Schakelklas) worden via een intensief programma in samenwerking met Divers, De La Salle, Kring Kracht en WSD-groep alsnog toegeleid naar inburgering en het bijbehorende examen. Hierbij wordt ook zo snel mogelijk passend vervolgonderwijs of passend betaald werk gezocht. Daarnaast krijgen ze (peer)coaching van maatschappelijke samenwerkingspartners in de regio om te werken aan hun problemen, zoals schulden en krijgen ze ook de mogelijkheid om direct stage te gaan lopen en werkervaring op te doen.

3. Intensieve inburgering (ROC De Leijgraaf)

In samenwerking met de gemeente Oss wordt een intensieve inburgering (in plaats van slechts drie dagdelen) gefaciliteerd. Dit, zodat vooral jonge mensen (van 18 tot 30 jaar) snel vooruit kunnen. De deelnemers zitten nu in twee groepen ingedeeld op basis van hun leerbaarheid. Het uiteindelijke doel is door te kunnen stromen naar het MBO of hoger gekwalificeerd werk te vinden.

4. Toeleiding naar Taal (ROC Ter AA)

Eén van de belangrijkste knelpunten is de toeleiding van autochtone laaggeletterden naar taaltrajecten. In samenwerking met het werkbedrijf Senzer, wordt er via het diagnosecentrum een intake gedaan, waarin taal wordt meegenomen via inzet van de Taalmeter van Stichting Lezen & Schrijven. Als uit de diagnose laaggeletterdheid komt, worden ze doorverwezen naar een taaltraject. Dit omdat men constateert, dat een taalprobleem een barrière voor werk kan zijn.

5. Ouderbetrokkenheid (ROC Tilburg)

In samenwerking met basisschool De Regenboog en Aboe el-Chayr (scholen in de wijk Stokhasselt) volgen ouders van kinderen in groep 1 en 2 lessen in de ouderkamer op de school van hun kinderen. In die lessen oefenen ze hoe ze met hun kinderen kunnen communiceren, hun kind kunnen ondersteunen bij hetgeen ze op school op dat moment leren en krijgen ze materiaal mee waarmee ze thuis met de kinderen kunnen oefenen. Ook komen er zaken als rapporten, ouderavonden en dergelijke aan bod, zodat ze goed voorbereid in gesprek kunnen gaan met de leerkracht van de basisschool.

6. *Inburgeren en op weg naar werk, samenwerking tussen het Ster College, de sociale diensten van de Kempengemeenten en het Pius X-College (Ster College van Summa College)*

Samen met ISD De Kempen worden mogelijke inburgeraars getraceerd en doorwezen naar een intensief programma met als uiteindelijk doel toeleiding naar werk. Men biedt de deelnemers vijf keer per week les aan en daarnaast krijgen ze coaching om dagelijkse problemen op te lossen. De lessen worden gegeven op het Pius X-College waar veel van hun kinderen op school zitten. Dit om integratie en het samen leren met hun kind te bevorderen.

Aanvullend op deze voorbeelden blijkt intensieve samenwerking met de Sociale Dienst in Zwolle, maar ook de buurtsportcoache in Enschede veel op te leveren en worden door de desbetreffende persoon die de intake doet bij de Sociale Dienst of de deelnemers tijdens het sporten begeleid mensen naar leertrajecten doorverwezen.

B. Good practices uit het buitenland

<http://www.eli-net.eu/research/research-for-success/>

De Vrije Universiteit Brussel heeft een onderzoek naar de succesfactoren van bewustwordings- en fondswervingsprojecten op het gebied van laaggeletterdheid uitgevoerd. Naast een systematisch literatuuronderzoek is onder 80 Europese partners van het Europese netwerk ELINET (European Literacy Policy Network) een kwantitatief onderzoek gedaan naar succesfactoren betreffende projecten gericht op het vergroten van bewustwording van laaggeletterdheid en dus indirect werving van potentiële laaggeletterden voor leertrajecten realiseren. In dit onderzoek zijn ten slotte 7 casestudies beschreven, waarin op een innovatieve wijze aandacht voor de problematiek en werving van laaggeletterden is gevraagd. Soms heeft men juist op beleidsniveau extra stappen gezet en soms op uitvoeringsniveau.

Deze tekst is integraal overgenomen uit: Aertgeerts, H., De Greef, M. Looney, J. & Masiulienė, L. (2015). Success factors for awareness and fundraising for literacy in Europe: A study towards the success factors concerning awareness- and fundraising based on European case studies from the European Literacy Policy Network (ELINET). Cologne: ELINET.

1. *General Hospital Dubrovnik – Croatia*

The case study in the General Hospital Dubrovnik focuses on the “read to me” project of the paediatrics department. The project goals are to raise awareness on the importance of reading out loud to children at a young age and to show the impact of literacy on health. The target audiences are doctors, nurses and the paediatric community parents. The objective is to publish and distribute age-appropriate books for children, which can be distributed during infants’ and children’s regular health check-ups at the hospital. By the age of 6 every child should have received 4 high-quality children’s books, with each book targeting a different developmental stage.

2. *Hungarian Reading Association - Hungary*

The Hungarian Reading Association (HunRA) was established in 1991. Currently it has around 300 members and is comprised of librarians, teachers, publishers, NGO’s, researchers and other relevant stakeholders. It aims to support a thriving reading and writing culture across different sectors. To achieve this, the Hungarian Reading Association organises numerous activities, including publishing books and leaflets on how to support reading practices, organising various awareness-raising campaigns, conferences and events, such as the national day of the folk tales, and providing expert support (reading mates) for children in foster care. It also actively participates in various networks at national and international levels. Some of its activities, such as the National Day of Folk Tales, are an annual tradition and involve many towns within and even beyond Hungary.

3. *NALA - Ireland*

The National Adult Literacy Agency (NALA), an independent charity, was established in 1980 by volunteers concerned about the lack of support for adults with literacy and numeracy difficulties in Ireland. It has a threefold aim: first, to ensure that national policy priorities for adult literacy are implemented; second, to develop better opportunities for literacy and numeracy learning based on effective methods such as distance and blended learning; and third, to make it easier

for people with literacy difficulties to take up literacy and numeracy learning opportunities and use other public services. To achieve these aims, NALA undertakes numerous activities, including development of appropriate teaching materials, distance learning, policy advocacy, research and campaigns to raise awareness about adult literacy challenges and services in Ireland (e.g. tutor training). NALA has become a leading campaigning and lobbying force on adult literacy issues in Ireland.

4. *The community of Amsterdam – The Netherlands*

In order to bring (political) attention for literacy, the municipality of Amsterdam organised "language markets". First it aimed to provide a platform for decision-makers to share their plans for new policies, programmes and projects. In the future, the municipality would like to bring together members of the network, who haven't previously participated. The language market potentially provides an effective way for literacy supporters, volunteer organisations, language learning centres, the municipal library and the citizens of Amsterdam, and others to meet. In addition, the community of Amsterdam has organised language markets at the OBA (several locations of the library) to reach other citizens.

5. *Asociata Lectura si Scrierea Pentru Dexvoltarea Gandiri Critice Romania - Romania*

The Asociata Lectura si Scrierea Pentru Dexvoltarea Gandiri Critice Romania is commonly translated as 'Romanian Reading and Writing for Critical Thinking Association'. This non-profit organisation supports teachers and contributes to efforts to support access to quality education for all. The Association supports its members by organising training courses and conferences. They have also participated in international consortia working on targeted European-funded projects.

6. *The Swedish Arts Council and partners - Sweden*

The Swedish Arts Council provides grants to reading organisations, which together meet a range of needs. Corporate philanthropy to promote literacy issues is rare. However, the partnership between the Läsrörelsen Association and McDonald's stands out. In many ways, it complements the public investments of the Arts Council. The partnership began serendipitously 15 years earlier. An earlier request to a paper company for a donation of paper for a book for readers with dyslexia had not been granted, but two years later, the company contacted the group to lead a McDonald's project to books to children. The books are published in all the Nordic languages, and a recent book was also translated to Somali. The partnership between a global 'big food' company and a small literacy organization is not necessarily a natural one, but can be important to reach out to families in places where they spend time together.

7. *Beanstalk – United Kingdom*

Beanstalk has developed a mix of strategies to raise and sustain interest in literacy challenges and volunteer opportunities. The most significant campaign was with The Evening Standard, a free newspaper with a circulation of about 900,000. In partnership with Beanstalk, the paper published a series of stories. The series began by citing statistics on the scale of the challenge of low literacy for school-aged children. This was followed by stories focused on human interest stories. During the campaign, a school with particularly challenging circumstances was adopted as the 'flagship' for the campaign. The school was featured in a major Evening Standard story. They received funding and were allocated several Beanstalk reading volunteers to help children to meet reading targets. In addition to the partnership with The Evening Standard, Beanstalk has sponsored a Reading Festival (with 10.000 participants gathering in Trafalgar Square to read), celebrity ambassador school visits, and more targeted campaigns to recruit volunteers from different associations (retirees, police, and so on).

C. Camouflagecursussen

Ten slotte is er de optie om de zogeheten 'camouflagecursussen' te organiseren. Hierbij geeft men een cursus over een bepaald thema en verwerkt men het verbeteren van de taalvaardigheid in de cursusopzet. Blijkt nu, dat een deelnemer erg veel moeite heeft met de taal kan de docent hem/haar doorverwijzen naar een taaltraject.

Voorbeelden zijn:

- *Het gemier met het formulier*: Over het invullen van het belastingformulier en de bijbehorende taal.
- *Mijn onderneming op de kaart*: Over het starten van de eigen onderneming in samenwerking met de 'Kamer van Koophandel' en de bijbehorende taal.
- *Geen problemen met gezondheid en bewegen*: Over het verkrijgen van een betere gezondheid en de bijbehorende taal.
- *Kinderen spelend opvoeden: geen problemen meer?!*: Over het verbeteren van de opvoeding van de kinderen en de bijbehorende taal.
- *Met ICT over zee*: Over het aanleren van digitale vaardigheden en internet (wat je over de wereld kan leiden) en de bijbehorende taal.
- *Minder zorgen met geld*: Over het aanleren van het beter beheren van je geldzaken en de bijbehorende taal.